EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.3.2019.
COM(2019) 158 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

37. godišnje izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o antidampinškim, antisubvencijskim i zaštitnim mjerama EU-a te o primjeni instrumenata trgovinske zaštite usmjerenih na EU u trećim zemljama 2018.

{SWD(2019) 141 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

37. godišnje izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o antidampinškim, antisubvencijskim i zaštitnim mjerama EU-a te o primjeni instrumenata trgovinske zaštite usmjerenih na EU u trećim zemljama 2018.

SAŽETAK

U ovom 37. izvješću razmatraju se dva aspekta mjera trgovinske zaštite Europske unije (EU). Prvo, u ovom se Izvješću, iznimno ne uzimajući u obzir samo pravne obveze, posebno razmatraju najveći izazovi, promjene i postignuća Junckerove Komisije u području trgovinske zaštite. U 60-godišnjoj povijesti instrumenata trgovinske zaštite EU-a vjerojatno nikad nije bilo više izazova nego u razdoblju od 2014. do 2019. Zbog globalnog viška kapaciteta u sektoru čelika znatno su se povećali zahtjevi za uvođenje mjera trgovinske zaštite. Uvođenjem 25 novih mjera trgovinske zaštite za čelik u tom razdoblju Komisija je znatno, ako ne i ključno, pridonijela održivosti i globalnoj konkurentnosti europske industrije čelika. Osim toga, Pravilnik EU-a o trgovinskoj zaštiti prvi je put od 1994. ažuriran dvjema velikim zakonodavnim izmjenama. Te su izmjene omogućile da se uz pomoć instrumenata trgovinske zaštite EU-a mogu primjereno na učinkovitiji i djelotvorniji način rješavati pitanja nekontroliranog dampinga i subvencioniranja. Komisija je, prvi put nakon 2002., pokrenula zaštitni ispitni postupak u pogledu proizvoda od čelika odnosno uvela mjere. Kako je vidljivo iz ovog Izvješća, zahvaljujući Komisijinu djelotvornom, čvrstom i uravnoteženom pristupu moglo se zaštititi radna mjesta u EU-u. Njime se moglo i odlučno odgovoriti na sve veći protekcionizam nekih trgovinskih partnera, uz istodobnu reformu vlastita sustava instrumenata trgovinske zaštite kako bi u budućnosti bio još učinkovitiji.

Drugo, u ovom se Izvješću opisuju antidampinške, antisubvencijske i zaštitne mjere EU-a te mjere trgovinske zaštite trećih zemalja protiv EU-a 2018. Taj je dio Izvješća izrađen u skladu s ažuriranim odredbama članka 23. osnovne antidampinške uredbe[1] i članka 34. osnovne antisubvencijske uredbe[2] te članka 23. osnovne uredbe o zaštitnim mjerama[3]. Kao i prethodnih godina, ovom je Izvješću priložen radni dokument službi Komisije s prilozima, u kojem se pružaju detaljnije informacije i statistički podaci.

[1] Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije, SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

[2] Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije, SL L 176, 30.6.2016., str. 55.

[3] Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za uvoz, SL L 83, 27.3.2015., str. 16.

Rad na predmetima bio je važan i 2018. jer su u šest novih predmeta uvedene mjere, u osam novih predmeta nisu uvedene mjere te su aktivnosti revizije postojećih mjera bile jednako intenzivne kao 2017.

Nadalje, 2018. bila je iznimna godina jer se, ovisno o datumu pokretanja ispitnog postupka, moglo primjenjivati drukčije pravilo u pogledu instrumenata trgovinske zaštite, što znači da su se istodobno primjenjivala tri skupa pravila[4].

Ovo Izvješće i priloženi Radni dokument službi Komisije javno su dostupni na: http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/legis/index_en.htm.

[4] U predmetima pokrenutima od 8. lipnja 2018. nadalje primjenjuju se pravila koja se odnose na novu metodologiju izračuna i modernizaciju (što, među ostalim, podrazumijeva kraće razdoblje ispitnog postupka). U novim predmetima i revizijama zbog isteka mjera pokrenutima od 20. prosinca 2017. do 7. lipnja 2018. primjenjuju se pravila o novoj metodologiji izračuna. U svim ostalim predmetima nastavila su se primjenjivati „stara" pravila.

I. POSTIGNUĆA JUNCKEROVE KOMISIJE

I.1. UČINKOVITA PRIMJENA SUSTAVA INSTRUMENATA TRGOVINSKE ZAŠTITE EU-A – ODLUČNO I S MJEROM

Trgovina mora biti poštena da bi bila slobodna. Trgovinska zaštita EU-a temelj je djelovanja EU-a u cilju očuvanja poštenih uvjeta trgovine. Istodobno suvremeni instrumenti trgovinske zaštite trebaju se prilagoditi gospodarskoj stvarnosti, a njihovu primjenu treba ograničiti na ono što je potrebno za uklanjanje učinaka štetnog i nepoštenog uvoza. U tom je duhu u Komisijinoj Komunikaciji „Trgovina za sve”[5] utvrđen prioritetni cilj da se instrumenti trgovinske zaštite učine učinkovitijima i djelotvornijima.

Važnost toga povećava i činjenica da je tijekom svojeg mandata Junckerova Komisija obradila vrlo velik broj predmeta nepoštenog uvoza, od kojih su mnogi bili ključni za europsko gospodarstvo. U razdoblju od studenoga 2014. do prosinca 2018. pokrenuto je 170 predmeta o instrumentima trgovinske zaštite te je primijenjeno 95 mjera kako bi se ponovno uspostavili ravnopravni uvjeti na tržištu. Od potonjih se 35 odnosi na nove mjere, a ostale se odnose na produljenje ili proširenje postojećih mjera.

Instrumentima trgovinske zaštite EU-a štite se radna mjesta, zbog čega oni imaju **izravan pozitivan učinak** na strukturu industrije i gospodarstvo EU-a: mjerama trgovinske zaštite EU-a uvedenima od početka Komisijina mandata stvarno je sačuvano više od 124 000 radnih mjesta[6]. Najviše je koristi imao sektor čelika, u kojem je sačuvano više od 86 000 radnih mjesta. Ukupno je mjerama EU-a koje su bile na snazi krajem 2018. od nepoštenog tržišnog natjecanja stvarno zaštićeno 320 000 izravnih radnih mjesta u industriji.

Instrumentima trgovinske zaštite EU-a olakšava se poslovanje industrije EU-a uz najmanji ekonomski trošak. Naime, **primijenjene razine pristojbi** u EU-u bile su niže od razina koje su uveli drugi trgovinski partneri. Na primjer, prosječne pristojbe za čelik trenutačno u prosjeku iznose od 29 % do 45 %, dok prosjek odgovarajućih pristojbi koje primjenjuju Sjedinjene Američke Države (SAD) iznosi od 54 % do 87 %[7]. Jedan je od glavnih razloga tih nižih prosječnih pristojbi u EU-u „pravilo niže pristojbe”, u skladu s kojim bi trebalo ispraviti izvor nepoštenog tržišnog natjecanja (dampinška marža) ili njegov učinak (marža štete), ovisno o tome što je manje[8]. Nadalje, Komisija ispitne postupke pokreće samo kad su nužni. K tome, prije uvođenja korektivnih mjera procjenjuje jesu li mjere trgovinske zaštite u suprotnosti s općim gospodarskim interesom EU-a.

---

5 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 14. listopada 2015., „Trgovina za sve – Prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici”, COM/2015/0497 final.

6 Izvor: propisi EU-a i službene pritužbe industrije ili zahtjevi za reviziju.

7 Izvor: propisi EU-a i WTO.

8 Postoje specifična pravila za izračun marže štete u slučaju narušavanja cijena sirovina, koje čine najmanje 17 % troška proizvodnje robe. Pravilo niže pristojbe obično se ne primjenjuje u slučaju subvencioniranja.

Mjere trgovinske zaštite EU-a imaju **snažan korektivni učinak**: u većini se slučajeva dampinški ili subvencionirani uvoz znatno smanji već tijekom ispitnog postupka, a svakako nakon uvođenja mjera. U tablici u nastavku navedeni su primjeri mjera EU-a koje su na snazi i njihov učinak:

Proizvod na koji se mjere odnose	Zemlja podrijetla	Smanjenje dampinškog ili subvencioniranog uvoza iz predmetne zemlje podrijetla nakon uvođenja mjera (najnoviji podaci o uvozu u usporedbi s uvozom tijekom početnog razdoblja ispitnog postupka)[9]
Aluminijski radijatori	Narodna Republika Kina	–98 %
Aluminijski kotači	Narodna Republika Kina	–38 %
Keramički stolni i kuhinjski proizvodi	Narodna Republika Kina	–28 %
Keramičke pločice	Narodna Republika Kina	–84 %
Premazani fini papir	Narodna Republika Kina	–99 %
Nove i protektirane gume za autobuse ili kamione	Narodna Republika Kina	–81 %
Proizvodi od čelika (sve mjere)	Različite zemlje	–70 %
Proizvodi od čelika (predmeti koje je pokrenula Junckerova Komisija)	Različite zemlje	–89 %
Kukuruz šećerac u zrnu	Tajland	–62 %
Termalni papir	Republika Koreja	–91 %

Izvor: Comext, propisi EU-a.

Drugi je primjer učinkovitosti mjera trgovinske zaštite EU-a odgovor Unije na krizu u sektoru čelika, kako je detaljno opisano u odjeljku I.3. u nastavku.

U razdoblju od studenoga 2014. do studenoga 2018. EU je, kao rezultat uvođenja mjera, naplatio antidampinške ili kompenzacijske pristojbe u iznosu od više od 1,5 milijardi EUR, koje su uplaćene u proračun EU-a.

Antidampinške i antisubvencijske mjere moraju se revidirati pet godina nakon njihova uvođenja ako ih industrija EU-a želi zadržati i nakon tog razdoblja. Od studenoga 2014. do prosinca 2018. Komisija je pokrenula 52 **revizije zbog isteka mjera** EU-a. Na temelju tih revizija zbog isteka mjera situacija industrije EU-a u vrijeme uvođenja mjera može se

[9] Podaci o uvozu tijekom početnog razdoblja ispitnog postupka uspoređuju se s uvozom od studenoga 2017. do listopada 2018. Kad je riječ o „gumama”, podaci dostupni nakon uvođenja mjera (šest mjeseci) ekstrapolirani su radi usporedbe. *Vidjeti* Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2018/1579 od 18. listopada 2018. (SL L 263, 22.10.2018., str. 3.).

usporediti sa situacijom pet godina kasnije. Komisija može zadržati mjere ako u okviru revizije zbog isteka mjera utvrdi da postoji vjerojatnost nastavka ili ponavljanja dampinga/subvencioniranja i štete u slučaju stavljanja mjera izvan snage. Industrija EU-a podnosi zahtjev za reviziju zbog isteka mjera u približno 75 % predmeta[10]

Odabrani primjeri revizija zbog isteka mjera kao mjera djelotvornosti instrumenata trgovinske zaštite

Revizija zbog isteka mjera za ***keramičke pločice***[11] jedan je od brojnih primjera iz kojih je vidljivo koliko su mjere EU-a učinkovite u osiguravanju dugoročne održivosti industrije EU-a. Prije nego što su uvedene mjere namijenjene zaustavljanju kineskih dampinških praksi, kineski uvoz bio je prijetnja samom opstanku keramičke industrije EU-a: dobit je pala do točke pokrića, a ulaganja i zaposlenost isto su se tako znatno smanjili. Uvođenjem mjera situacija se poboljšala: industrija EU-a ponovno je postala profitabilna, a produktivnost i ulaganja znatno su se povećali. U sektoru koji uglavnom čine MSP-ovi takvo kretanje ulaganja ključno je za rast poduzeća u EU-u jer ona kako bi pratila kretanja na tržištu stalno moraju modernizirati svoju opremu. Zahvaljujući mjerama i zaposlenost se stabilizirala na znatnoj razini od oko 60 000 zaposlenika (iako je ona bila niža nego prije početka dampinga). S obzirom na to, i unatoč tim pozitivnim promjenama, bilo je potrebno zadržati mjere zbog velikih rezervnih kapaciteta i agresivnog određivanja cijena kineskih izvoznika. Tijekom revizije utvrđeno je da bi bez mjera postojao znatan rizik ponovnog pokretanja nepoštenih kineskih izvoznih praksi, što bi negativno utjecalo na industriju Unije.

Mjere za ***bicikle*** iz Kine drugi su važan primjer učinkovitosti instrumenata trgovinske zaštite. Mjere su prvi put uvedene 1993. te se tijekom niza kasnijih revizija zbog isteka mjera i privremenih revizija svaki put zaključilo da su te mjere i dalje nužne za obranu od kineskog štetnog dampinga. Opravdano se može tvrditi da industrija bicikala u EU-u danas ne bi postojala da nije bilo tih antidampinških mjera. U drugim zemljama, u kojima mjere nisu uvedene ili su istekle, kineski izvoznici preuzeli su gotovo cijelo domaće tržište. Tijekom ispitnih postupaka više je puta utvrđeno da je kineski višak kapaciteta vrlo velik; u najnovijem ispitnom postupku utvrđen je rezervni kapacitet koji je za 25 % veći od ukupne potrošnje u EU-u i koji je Kina naizgled pokušala u cijelosti iskoristiti. Kao rezultat toga, EU je 2013. morao zaustaviti veliki sustav izbjegavanja antidampinških pristojbi uvedenih na uvoz kineskih bicikala preko Indonezije, Malezije, Šri Lanke i Tunisa. Zahvaljujući tomu, industrija EU-a mogla je ponovno ostvarivati skromnu, ali održivu dobit, kako je navedeno u zahtjevu za reviziju zbog isteka mjera koja je trenutačno u tijeku.

Daljnje postojanje industrije bicikala u EU-u ima strukturne učinke na gospodarstvo EU-a. Bez industrije bicikala u EU-u koja funkcionira ne bi postojala industrija dijelova bicikala u EU-u niti bi Europa mogla razviti važno novo tržište, tj. industriju električnih bicikala koja i dalje ima znatan potencijal rasta. U EU-u je 11 000 radnih mjesta izravno povezano s proizvodnjom bicikala, 16 000 s proizvodnjom dijelova bicikala i 3 600 s električnim biciklima. U siječnju 2019. Komisija je uvela konačne antidampinške i antisubvencijske mjere na uvoz električnih bicikala iz Kine. Utvrđeno je da su kineski izvoznici električnih bicikala ostvarivali koristi od velikih subvencija.

Prije uvođenja mjera trgovinske zaštite za ***aluminijske kotače*** iz Kine[12] situacija industrije EU-a pogoršala se zbog dampinškog kineskog uvoza, što je primjerice vidljivo iz smanjenja obujma proizvodnje i prodaje te velikih gubitaka. Pet godina nakon uvođenja antidampinških pristojbi

[10] Komisijini vlastiti podaci.

[11] Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/2179 od 22. studenoga 2017. (SL L 307, 23.11.2017., str. 25.).

[12] Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/109 od 23. siječnja 2017. (SL L 18, 24.1.2017., str. 1.).

situacija se znatno poboljšala. Industrija EU-a uspjela se oporaviti i ostvariti veliku dobit, pri čemu je rasla u skladu s tržištem. Kineski uvoz se smanjio, a tržišni udio kineskog uvoza pao je za gotovo 75 %. Zahvaljujući mjerama na tržištu EU-a zadržano je zdravo tržišno natjecanje jer se oporavio tržišni udio dobavljača iz trećih zemalja, čime je omogućena šira ponuda proizvoda po poštenim cijenama. Industrija EU-a povećala je svoju prodaju za 28 % i proizvodnju za 25 % te je otvoreno 1 200 novih radnih mjesta (povećanje od 10 %). Povećala je svoje proizvodne kapacitete kako bi odgovorila na sve veću potražnju i poboljšala svoj asortiman proizvoda. Međutim, mjere je i dalje trebalo zadržati jer bi se inače kineski izvoznici vratili na tržište Unije s velikim količinama po niskim i dampinškim cijenama, čime bi industrija EU-a ponovno počela bilježiti negativna kretanja.

Globalizacija trgovine dovela je do većih mogućnosti **izbjegavanja mjera** ili smanjenja učinkovitosti mjera trgovinske zaštite na drugi način. Stoga Komisija stalno prati statističke podatke o uvozu kako bi otkrila moguće izbjegavanje mjera[13] ili apsorpciju pristojbi[14]. Kako bi to ispravila, Komisija je od studenoga 2014. do prosinca 2018. pokrenula 14 ispitnih postupaka protiv izbjegavanja mjera ili apsorpcije pristojbi i slijedom toga proširila postojeće mjere u 14 predmeta na druge zemlje ili proizvode kako bi očuvala željeni učinak tih mjera.

Na kraju je važno navesti i da je Komisija, kako bi ocijenila u kojoj su mjeri ispunjeni ciljevi mjera trgovinske zaštite, zadržala stalni kontakt sa **svim ključnim organizacijama dionika** na koje utječu mjere trgovinske zaštite kako bi procijenila njihov učinak. Održani su redoviti sastanci s predstavnicima poduzeća i drugim dionicima, među ostalim i radi obavješćivanja i rasprave o zakonodavnim reformama instrumenata trgovinske zaštite, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri odgovorilo na zabrinutosti različitih dionika.

I.2. SUSTAV PREOBLIKOVAN RADI JOŠ VEĆE UČINKOVITOSTI I SIGURNOSTI

Modernizacija

Osnovni dio EU-ova Pravilnika o instrumentima trgovinske zaštite utvrđen je krajem Urugvajskog kruga pregovora. Pokušaji modernizacije osnovnih uredbi započeli su već 2008. Međutim, potrebne izmjene radi modernizacije konačno su uspješno dovršene tijekom mandata sadašnje Komisije. Razlog tomu bila je i činjenica da su nova situacija na globalnom tržištu te sve veći val nepoštenih trgovinskih praksi jasno pokazali da su dodatna učinkovitost i sigurnost hitno potrebni. Nakon što su 5. prosinca 2017. Vijeće i Europski parlament postigli sporazum o Komisijinu prijedlogu, modernizirana pravila stupila su na snagu 8. lipnja 2018. Zbog tog velikog pomaka instrumenti trgovinske zaštite EU-a postali su učinkovitiji, transparentniji i prilagođeniji izazovima svjetskoga gospodarstva te istodobno odgovaraju na potrebe cijelog niza dionika, odnosno proizvođača, uvoznika i korisnika na kraju proizvodnog lanca iz EU-a.

U moderniziranom zakonodavstvu EU-a predviđene su brojne promjene. Uveden je poboljšani izračun marže štete, koji je osnova za primjenu pravila niže pristojbe, odnosno

[13] Izbjegavanje mjera definira se kao promjena strukture trgovine između trećih zemalja i EU-a koja proizlazi iz prakse, obrade ili rada za koji ne postoji dostatni valjani uzrok ili ekonomska opravdanost osim uvođenja antidampinške ili kompenzacijske pristojbe.

[14] Do apsorpcije bi moglo doći kad se, nakon razdoblja početnog ispitnog postupka i prije ili nakon uvođenja mjera, izvozne cijene smanje ili kad se preprodajne cijene ili daljnje prodajne cijene proizvoda uvezenog u EU ne mijenjaju ili se ne mijenjaju dovoljno.

jedne od ključnih značajki instrumenata trgovinske zaštite Unije. Izračun neštetne cijene ažuriran je kako bi se u njemu bolje odražavala trenutačna gospodarska stvarnost. To uključuje minimalnu dobit od 6 % te mogućnost uključivanja potreba industrije Unije u pogledu ulaganja te istraživanja i razvoja u izračun marže štete. Osim toga, u novim pravilima u obzir se može uzeti postojanje poremećaja u pogledu sirovina, koji sve više negativno utječu na trgovinsku razmjenu.

Za potrebe veće djelotvornosti donesen je kraći vremenski okvir za uvođenje privremenih mjera; te se mjere sada obično moraju donijeti u roku od sedam mjeseci, ali ne kasnije od osam mjeseci, dok su se prije donosile u roku od devet mjeseci. Tako će se europska industrija brže zaštititi od nepoštenog tržišnog natjecanja. K tome, kako bi se dodatno osigurala transparentnost postupaka i kako bi se gospodarskim subjektima omogućilo da se ranije prilagode mjerama, EU je uveo mehanizam ranog upozorenja o uvođenju privremenih antidampinških i antisubvencijskih mjera. Nijedna druga jurisdikcija u području instrumenata trgovinske zaštite ne primjenjuje takav sustav.

Još jedan ključni element koji je Komisija nastojala ostvariti bilo je približavanje instrumenata trgovinske zaštite potrebama manjih trgovačkih društava: u skladu s tim, MSP-ovi iz EU-a primit će dodatnu potporu kad budu razmatrali instrumente trgovinske zaštite ili kad oni na njih budu utjecali.

Konačno, prvi se put propisima o trgovinskoj zaštiti Komisiji dopušta da u nizu točno utvrđenih okolnosti uzme u obzir socijalne i okolišne aspekte u zemljama nad kojima se provodi provjera. To se posebno primjenjuje u pogledu pravila niže pristojbe kad je potrebno odrediti maržu štete. Taj novi pristup odgovor je na raširenu zabrinutost brojnih institucionalnih dionika i velikog dijela javnosti da se politika otvorene trgovine može graditi samo na održivoj trgovini u kojoj se poštuje minimalni broj zajedničkih vrijednosti.

Nova metodologija izračuna dampinga i poboljšani antisubvencijski instrument

Na prijedlog Komisije 20. prosinca 2017. izmijenjene su osnovne uredbe EU-a kako bi se na bolji način suočilo s novom gospodarskom stvarnošću. Ta je zakonodavna izmjena označila veliku reformu instrumenata trgovinske zaštite EU-a. Prvo, izmjenom je uvedena nova metodologija izračuna uobičajene vrijednosti robe koja je predmet ispitnog postupka u slučaju znatnih poremećaja koje su potaknula tijela zemlje izvoznice. Ti poremećaji mogu postojati u državi kao cjelini ili u određenom sektoru: novim pravilima ne dovodi se u pitanje tretman neke zemlje kao zemlje tržišnoga gospodarstva ili bez njega. Kako bi dionicima omogućila da iznesu svoje mišljenje o zemljama u kojima postoje poremećaji, Komisija može objaviti izvješća o utvrđenim poremećajima u zemlji ili sektoru. Prvo takvo izvješće odnosilo se na Kinu[15] jer je ta zemlja dosad najčešće bila predmet mjera trgovinske zaštite EU-a. Komisija je najavila i da će se sljedeće izvješće o zemlji odnositi na Rusiju[16].

Zatim je novim izmjenama poboljšan i antisubvencijski instrument. Zahvaljujući njemu Komisija može bolje odrediti puni opseg subvencioniranja jer će moći razmatrati i subvencije

[15] Radni dokument službi Komisije o znatnim poremećajima u gospodarstvu Narodne Republike Kine u svrhu ispitnih postupaka trgovinske zaštite, 20.12.2017., SWD(2017) 483 final/2.

[16] U trenutku objave ovog Izvješća, izvješće o Rusiji još je bilo u pripremi.

utvrđene samo tijekom ispitnog postupka. Ta je izmjena važna jer strane vlade sve više daju subvencije netransparentno i protivno pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o prijavljivanju subvencija.

I.3. SUSTAV ZA UČINKOVITO SUOČAVANJE S NOVIM GLOBALNIM IZAZOVIMA

Tijekom posljednjih nekoliko godina instrumenti trgovinske zaštite postali su sve važniji jer su se pokazali nužnima za suočavanje s izazovima globalne trgovine.

Zbog učinaka prelijevanja kineskog viška kapaciteta u trgovini **europska industrija čelika** pretrpjela je velike gubitke u razdoblju od 2013. do 2016. Odgovor politike bio je brz i sveobuhvatan te je u ožujku 2016.[17] izdana Komunikacija u kojoj je utvrđen čitav niz mjera kojima je, što je ključno, obuhvaćena trgovinska politika.

Odgovor u pogledu instrumenata trgovinske zaštite bio je dvostruk. U razdoblju od 2014. do 2018. EU je uveo 25 novih mjera kojima su obuhvaćeni proizvodi od čelika (od svih 35 novih mjera trgovinske zaštite) kako bi se uklonili štetni učinci dampinškog i subvencioniranog uvoza i ponovno uspostavili pošteni uvjeti trgovanja te time pridonijelo oporavku sektora. Nadalje, EU je poduzeo niz koraka kako bi bolje zaštitio industriju čelika u području trgovinske zaštite nadzorom uvoza, ubrzanim ispitnim postupcima, pokretanjem ispitnih postupaka na temelju prijetnje štete (ako je bilo opravdano) ili retroaktivnom primjenom konačnih pristojbi, gdje je to opravdano.

Ti su koraci imali znatan učinak: uvoz proizvoda od čelika obuhvaćenih mjerama donesenima u razdoblju od 2014. do 2017. u prosjeku se smanjio za više od 95 % u usporedbi s obujmom uvoza prije uvođenja mjera. Uvoz više nije bio konkurentan nakon što je nepošteni element tog uvoza, tj. dampinške ili subvencionirane cijene, uklonjen mjerama trgovinske zaštite. U slučaju proizvoda od čelika, kod kojih industrija korisnika iz EU-a ovisi o uvozu, kao što su toplovaljani kolutovi, dampinški ili subvencionirani uvoz zamijenjen je uvozom iz drugih izvora, za koje u to vrijeme nije bilo dokaza o nepoštenom određivanju cijena. Uklanjanjem dampinškog ili subvencioniranog uvoza mjerama trgovinske zaštite ponovno su uspostavljeni ravnopravni uvjeti na tržištu, ne samo za proizvođače iz EU-a nego i za dobavljače iz ostalih trećih zemalja, zbog čega su se korisnici iz EU-a mogli nastaviti koristiti različitim izvorima nabave.

Prvi opipljivi znakovi oporavka sektora čelika pojavili su se 2017., a razlog tomu djelomično su bile mjere trgovinske zaštite koje je uvela Komisija. Međutim, industrija čelika u EU-u i dalje je bila u osjetljivom položaju i trpjela štetu zbog dampinškog i/ili subvencioniranog uvoza. Glavni je razlog tomu višak kapaciteta čelika u svijetu.

U tom su se kontekstu 2018. javili **dodatni izazovi u području trgovine** za koje je bio potreban brz, ali odmjeren odgovor Komisije. SAD je 23. ožujka 2018. uveo pristojbu od 25 % na uvoz proizvoda od čelika. EU je smatrao da te mjere nisu zakonski opravdane te je odlučno odgovorio na to narušavanje trgovine. U okviru trostruke mjere, uz osporavanje

[17] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci od 16. ožujka 2016., „Industrija čelika: očuvanje održivih radnih mjesta i rasta u Europi”, COM(2016) 155 final.

mjera SAD-a u okviru sustava WTO-a za rješavanje sporova i uvođenje mjera za uravnoteženje, Komisija je poduzela mjeru trgovinske zaštite pokretanjem zaštitnog ispitnog postupka, prvog nakon 2002. Naime, zbog pristojbi SAD-a globalni dobavljači počeli su dio svojeg izvoza preusmjeravati iz SAD-a u EU. Kako bi izbjegla daljnje oštro povećanje uvoza koji je prijetio pogoršanjem već osjetljivog gospodarskog stanja proizvođača čelika iz EU-a (zbog viška kapaciteta u svijetu), Komisija je donijela konačne zaštitne mjere *erga omnes*[18]. Mjerama u obliku carinskih kvota zadržat će se tradicionalni trgovinski tokovi i različitost izvora opskrbe za potrebe korisničke industrije u EU-u, pri čemu će se proizvođačka industrija u EU-u istodobno zaštititi od preusmjeravanja trgovine.

Komisija je i pojačala borbu protiv **subvencija** trećih zemalja **kojima se narušava trgovina**. Točnije, subvencije kojima se pridonosi stvaranju viška kapaciteta mogu imati znatan učinak narušavanja i često dovode do prelijevanja viška proizvodnje na izvozna tržišta. Takvo subvencioniranje *de facto* često ima učinke koji su slični izvoznim subvencijama, pri čemu su potonje zabranjene pravilima WTO-a. Od studenoga 2014. do prosinca 2018. Komisija je pokrenula 25 antisubvencijskih ispitnih postupaka, a 12 je antisubvencijskih mjera ponovno uvela, proširila ili produljila. U brojnim predmetima u nalazima ispitnih postupaka upućuje se na relativno visoke razine subvencioniranja, što je bilo prilično rijetko u prethodnim razdobljima. Na primjer, kompenzacijske pristojbe znatnih iznosa uvedene su na toplovaljane plosnate proizvode od čelika iz Kine (kompenzacijske pristojbe do 35,9 %) ili gume iz Kine (kompenzacijske pristojbe do 51,08 %). Zbog sve veće važnosti rješavanja problema subvencioniranja u trećim zemljama Komisija je pokrenula posebnu **bazu podataka** o subvencijama namijenjenu postizanju veće transparentnosti u pogledu programa stranih subvencija. Baza podataka sada je objavljena na *web*-mjestu[19] Komisije i redovito se ažurira. U tom je pogledu potrebno napomenuti da su članice WTO-a zakonski obvezne svoje subvencije prijaviti WTO-u. Međutim, brojne članice WTO-a ne poštuju ili samo djelomično poštuju tu obvezu. EU sustavno iznosi te primjere nepoštovanja obveze u okviru Antisubvencijskog odbora WTO-a. Nadalje, naručio je studije u kojima se ispituje subvencioniranje koje pružaju strane vlade, posebno Kina. Te će se studije objaviti kako bi se nadoknadio manjak transparentnosti u pogledu programa stranih subvencija.

I.4. SNAŽNA PREDANOST SUOČAVANJU S MJERAMA TREĆIH ZEMALJA

U okviru svojeg rada na **osiguranju poštenih uvjeta trgovine** za europsku industriju Komisija je intervenirala i kad su treće zemlje namjeravale uvesti neopravdane mjere trgovinske zaštite usmjerene na izvoz iz EU-a. Od 2014. mjere trgovinske zaštite sve se više uvode u cijelom svijetu, a najvišu su razinu dosegnule 2018., kad su službe Komisije intervenirale u oko 70 ispitnih postupaka u pogledu trgovinske zaštite u stranim zemljama. Te su se intervencije sastojale od pisanih podnesaka i sudjelovanja u saslušanjima na tehničkoj razini u okviru ispitnih postupaka koji su u tijeku. Ako je bilo potrebno, Komisija je intervenirala i na političkoj razini.

[18] Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/159 od 31. siječnja 2019. (SL L 31, 1.2.2019., str. 27.).

[19] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/157607.htm

Cilj je tih postupaka osigurati poštovanje pravila i izbjeći zloporabu instrumenata trgovinske zaštite. Tako su Komisijinim djelovanjem izbjegnute brojne neopravdane mjere. Neki su od važnijih primjera sljedeći:

1. SAD je pokrenuo ispitne postupke u pogledu uvoza velikih civilnih zrakoplova iz Kanade. Taj je predmet neizravno utjecao na EU jer je uključivao društvo iz EU-a koje proizvodi krila za kanadske zrakoplove. Mjere su mogle izravno ugroziti oko 4 000 radnih mjesta u EU-u. Komisija je tijekom ispitnog postupka SAD-a nekoliko puta intervenirala i uputila na očite nedosljednosti predmeta s pravilima WTO-a. Točnije, usmjerila se na nepostojanje štete za industriju SAD-a. Taj je argument doveo do okončanja ispitnog postupka SAD-a u siječnju 2018.

2. Komisija je uspješno intervenirala u turskom zaštitnom ispitnom postupku u pogledu guma, koji je mogao utjecati na godišnji izvoz iz EU-a u vrijednosti od 450 milijuna EUR: Komisija je uvjerljivo intervenirala i mjere su izbjegnute.

3. Komisija je bila uspješna i u antidampinškom ispitnom postupku u pogledu uvoza premazanog papira koji je provodila Indija (vrijednost izvoza od oko 110 milijuna EUR). Komisija je više puta intervenirala i to suradnjom Delegacije EU-a, te, u konačnici, izravnom intervencijom povjerenice Malmström pri indijskoj vladi. Predmet je okončan bez uvođenja mjera.

4. U australskom antidampinškom ispitnom postupku u pogledu uvoza konzervirane rajčice iz Italije, predmetu u kojem je Komisija aktivno sudjelovala nekoliko godina (početne mjere uvedene su 2014. i 2016., za uvoz koji je tada vrijedio oko 60 milijuna EUR), zabilježen je pozitivan pomak 2018. Australsko revizijsko vijeće potvrdilo je da izravne mjere potpore talijanskim uzgajivačima rajčica nisu imale učinak narušavanja i da na talijanskom tržištu rajčica nije postojala nikakva „posebna situacija”, čime je predmet konačno zatvoren.

5. Komisija je intervenirala u antidampinškom ispitnom postupku revizije koji je SAD provodio u pogledu uvoza nepremazanog papira iz Portugala (vrijednost izvoza od oko 140 milijuna EUR). Nakon Komisijine intervencije konačna pristojba od 37 % smanjena je na 1,75 % (slično kao u slučaju druge intervencije 2016., kad je pristojba smanjena s 29 % na 7 %).

6. Komisija je intervenirala u antidampinškom ispitnom postupku u Kolumbiji u pogledu smrznutih krumpirića iz EU-a. Kao rezultat toga, smanjen je broj društava obuhvaćenih pristojbama te su snižene razine pristojbi. Međutim, te su mjere i dalje problematične te Komisija razmatra daljnje korake kako bi ih uklonila, kao što su daljnje bilateralne intervencije ili moguće djelovanje u okviru WTO-a.

Komisija se u brojnim predmetima odlučila i za **postupke WTO-a za rješavanje sporova** kako bi ishodila ukidanje neopravdanih mjera. Takav je bio predmet u pogledu ruskih antidampinških pristojbi za laka gospodarska vozila iz Njemačke i Italije, u kojem je na kraju utvrđeno da je Rusija prekršila svoje obveze na temelju pravila WTO-a te, stoga, nije produljila mjere.

Tijekom Komisijina mandata u pregovorima o **sporazumima o slobodnoj trgovini** pružila se prilika za dogovor s našim partnerima o zajedničkim pravilima u postupcima trgovinske zaštite. Potonja su uključivala veću transparentnost pri provedbi ispitnih postupaka i jamčenje

uravnoteženog pristupa pri primjeni pristojbi. To je, na primjer, postignuto promicanjem primjene pravila niže pristojbe kad je to moguće te uzimanjem u obzir interesa uvoznika i korisnika na kraju proizvodnog lanca. Te su odredbe sada dio naših sporazuma s Korejom i Japanom i o njima se pregovara i s drugim partnerima.

I.5. TRANSPARENTNIJI SUSTAV

Iako se pravilima WTO-a utvrđuju samo minimalni zahtjevi, ova je Komisija poduzela niz inicijativa za povećanje transparentnosti kako bi sustav trgovinske zaštite učinila učinkovitijim, uključivijim i informativnijim za sve uključene strane. Kao rezultat toga, Komisija sada vodi posebnu internetsku platformu (TRON) koja omogućuje bolju i jednostavniju razmjenu informacija sa zainteresiranim stranama. Stranama se pruža neometan pristup spisima iz ispitnog postupka koji nisu povjerljivi kako bi učinkovitije branile svoja prava. U pogledu transparentnosti prema široj javnosti, od svibnja 2016. Komisija na svojem *web*-mjestu sustavno objavljuje sažetke svih pritužbi i zahtjeva za reviziju koji nisu povjerljivi. Osim toga, uz Komisijine obveze utvrđene u Komunikaciji „Trgovina za sve", od 1. kolovoza 2017. službe za instrumente trgovinske zaštite svakoj zainteresiranoj strani koja je predmet posjeta radi provjere dostavljaju izvješće o posjetu. U spis je uključena i verzija tog izvješća koja nije povjerljiva i koja je dostupna drugim zainteresiranim stranama. Ishod posjeta radi provjere može se pokazati ključnim za nalaze u pogledu određenih društava te se zahvaljujući njima može izbjeći nepotreban sudski spor.

Uz to, Komisija dovršava provedbu još jednog elementa kojim će se javnosti dati uvid u postupke trgovinske zaštite jer će na svojem *web*-mjestu omogućiti objavu informacija o zahtjevima društava za povrat sredstava i povezanim ispitnim postupcima.

II. AKTIVNOSTI U POGLEDU INSTRUMENATA TRGOVINSKE ZAŠTITE 2018.

II.1. ISPITNI POSTUPCI

II.1.1. Opći pregled

Krajem 2018. EU je na snazi imao 93 konačne antidampinške mjere i 12 kompenzacijskih mjera[20]. To je blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Rad na ispitnim postupcima nastavio se na visokoj razini i gotovo dosegnuo onu iz 2017. Rad se uglavnom sastojao od novih ispitnih postupaka na temelju novih skupova pravila za instrumente trgovinske zaštite te od i dalje znatnog broja revizija. Krajem 2018. u tijeku je bilo 45 ispitnih postupaka i 6 ispitnih postupaka radi povrata kojima je obuhvaćeno 99 zahtjeva za povrat.

Detaljniji pregled zakonodavstva o instrumentima trgovinske zaštite i informacija o godišnjem radu nalazi se u Radnom dokumentu službi Komisije i njegovim odgovarajućim prilozima koji su priloženi ovom Izvješću.

II.1.2. Antidampinški i antisubvencijski ispitni postupci (vidjeti priloge od A do I)

Deset novih ispitnih postupaka pokrenuto je 2018. U dvama postupcima uvedene su privremene pristojbe. Četiri predmeta zaključena su uz uvođenje konačnih pristojbi, a osam ispitnih postupaka zaključeno je bez mjera.

Ispitni postupci revizije i dalje su činili znatan dio rada u okviru predmeta. Čak je 17 ispitnih postupaka revizije zbog isteka mjera pokrenuto 2018., a sedam revizija zbog predstojećeg isteka mjera zaključeno je potvrđivanjem pristojbe. Nijedna revizija zbog isteka mjera nije zaključena okončanjem mjera. Tijekom 2018. četiri su mjere istekle automatski.

Pokrenute su tri privremene revizije. Četiri privremene revizije okončane su bez izmjene mjera, a dvije su zaključene uz izmjenu.

Konačno, 2018. pokrenuta su tri ponovna ispitna postupka, koji se obično odnose na provedbu sudskih odluka. Zaključeno je pet takvih revizija.

II.1.3. Zaštitni ispitni postupci (vidjeti Prilog L)

EU je 2018. na temelju pravila općeg sustava povlastica EU-a pokrenuo tri zaštitna ispitna postupka: jedan *erga omnes* u pogledu proizvoda od čelika i dva bilateralna u pogledu indijske riže iz Kambodže i Mjanmara.

II.1.4. Verifikacijske aktivnosti

Tijekom ispitnih postupaka Komisija obavlja posjete kako bi ispitala evidencije društava ili udruženja radi provjere informacija pruženih tijekom postupka. Službe EU-a za instrumente trgovinske zaštite 2018. obavile su 167 takvih posjeta, što odgovara iznosu od 1978 dana ljudskog rada na verifikaciji.

[20] Mjere se broje prema predmetnom proizvodu i predmetnoj zemlji, bez proširenja.

II.2. IZVRŠENJE MJERA (vidjeti priloge J, K, M i Q)

Kako je prethodno navedeno, najvažnije je osigurati učinkovitu provedbu uvedenih mjera. Jedna je od ključnih aktivnosti osigurati da se mjere ne izbjegavaju apsorpcijom ili izbjegavanjem pristojbi. U 2018. pokrenuta je jedna antiapsorpcijska revizija, ali je krajem godine još bila u tijeku. Nije zaključena nijedna druga antiapsorpcijska revizija. Uz to, iako nije pokrenut nijedan ispitni postupak u pogledu izbjegavanja mjera, dva takva ispitna postupka pokrenuta 2017. zaključena su 2018. bez proširenja pristojbe.

Aktivnosti izvršenja uključuju i praćenje preuzetih obveza. Početkom 2018. na snazi su bile tri preuzete obveze društava. Tijekom godine nisu prihvaćene nikakve nove preuzete obveze. To znači da su tri preuzete obveze ostale na snazi na kraju 2018.

Konačno, Komisija blisko surađuje s OLAF-om na provedbi mjera. Kao i obično, Komisija je 2018. OLAF-u dostavila sve informacije i dokaze o svim nezakonitim aktivnostima povezanima s instrumentima trgovinske zaštite.

II.3. MALA I SREDNJA PODUZEĆA (MSP-OVI)

U kontekstu modernizacije instrumenata trgovinske zaštite Komisija je 2018. pokrenula inicijativu kako bi pomogla MSP-ovima na koje utječu ispitni postupci trgovinske zašite, neovisno o tome nalaze li se u EU-u ili u trećim zemljama. Uspostavljena je posebna *web*-stranica. Na njoj se na jednom mjestu nalaze savjeti za društva, primjerci upitnika te sveobuhvatan vodič o načinu upravljanja ispitnim postupcima. To je dopuna Službi za pomoć MSP-ovima, koja i dalje pomaže MSP-ovima koji traže informacije o instrumentima trgovinske zaštite. Upiti koje je služba za pomoć primila tijekom godine sezali su od zahtjeva za dostavu općih informacija o prirodi instrumenata trgovinske zaštite do specifičnijih upita o određenom predmetu.

II.4. SOCIJALNI I OKOLIŠNI STANDARDI

Kad se primjenjuje nova metodologija izračuna uobičajene vrijednosti, za izračun uobičajene vrijednosti proizvoda Komisija odabire primjerenu reprezentativnu zemlju. Ako postoji više takvih zemalja tada bi Komisija svoj odabir trebala temeljiti na procjeni primjerene razine socijalne i okolišne zaštite u predmetnim zemljama. Komisija bi, stoga, u novim ispitnim postupcima i revizijama zbog isteka mjera pokrenutima nakon 20. prosinca 2017. posebno trebala provjeriti jesu li ratificirane relevantne međunarodne konvencije.

Na opis načina razmatranja i uzimanja u obzir standarda socijalne i okolišne zaštite u ispitnim postupcima u pogledu instrumenata trgovinske zaštite može se upućivati samo u budućim godišnjim izvješćima, nakon što se u ispitnim postupcima donesu privremeni ili konačni zaključci. Nijedan od ispitnih postupaka koji su u tijeku i u kojima se primjenjuje ta nova metodologija još nije došao u tu fazu te će rezultati biti dostupni tek u sljedećem izvješću.

Nadalje, od stupanja na snagu moderniziranih pravila o instrumentima trgovinske zaštite, kad Komisija izračunava ciljnu cijenu proizvoda, uzima u obzir i stvarne ili buduće troškove proizvodnje društava iz EU-a, koji proizlaze ili bi proizlazili iz primjene multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša (i njihovih protokola) te iz određenih konvencija Međunarodne

organizacije rada. Stoga je Komisija od 8. lipnja 2018. u svojim ispitnim postupcima počela primjenjivati potonje pravilo. Stoga će se i u ovom slučaju, s obzirom na to da nijedan ispitni postupak koji je u tijeku i u kojem bi se to pitanje pojavilo još nije došao u privremenu ili konačnu fazu, takvi predmeti obuhvatiti sljedećim godišnjim izvješćem.

II.5. PREISPITIVANJE NA SUDOVIMA EU-A

Opći sud i Sud donijeli su 2018. 26 presuda u području instrumenata trgovinske zaštite: Opći sud donio je 10 presuda, dok je Sud odlučio o 12 žalbi i donio četiri prethodne odluke. Odgovarajuće presude opisane su u Prilogu S.

U 2018. pokrenuto je 15 novih predmeta povezanih s instrumentima trgovinske zaštite (u usporedbi s 20 predmeta pokrenutih 2017.).

II.6. AKTIVNOSTI TREĆIH ZEMALJA USMJERENE NA EU

Ukupno su 2018. na snazi bile 174 mjere koje utječu na izvoz iz EU-a (u usporedbi sa 162 mjere 2017.). Očekuje se da će se to kretanje nastaviti sljedećih godina, uzimajući u obzir i velik broj novih ispitnih postupka i onih koji su u tijeku 2018. (35 u usporedbi s 31 postupkom 2017.) i koji bi mogli dovesti do uvođenja mjera 2019.

SAD je uveo najveći dio instrumenata trgovinske zaštite protiv izvoza iz EU-a, s 33 mjere na snazi (26 mjera 2017.). To je povećanje od 89 % u usporedbi s 2015. (18 mjera). Uz to je i neizravno pridonio globalnom povećanju mjera jer su zemlje kao što su Turska ili Kanada pokrenule zaštitne ispitne postupke u pogledu određenih proizvoda od čelika kao odgovor na mjere SAD-a iz odjeljka 232. koje se odnose na čelik. Međutim, u svijetu se i dalje od instrumenata najviše upotrebljava antidamping, na koji se odnose 133 od 174 mjere.

Indija je drugi najveći korisnik instrumenata trgovinske zaštite protiv EU-a, s 21 mjerom na snazi (21 mjera 2017.), a nakon nje slijedi Kina, s 18 mjera na snazi 2018. (20 mjera 2017.).

SAD je 2018. pokrenuo tri nova ispitna postupka, Indija četiri, a Kina dva. Uz te redovite korisnike, tom su rastućem trendu pridonijeli i neki manje česti korisnici instrumenata trgovinske zaštite. To posebno vrijedi za Australiju i Argentinu, koje su 2018. pokrenule po tri nova ispitna postupka. Nadalje, pojavili su se i drugi korisnici, kao što su Vijeće za suradnju u Zaljevu s tri ispitna postupka koji su u tijeku, Madagaskar s dva nova zaštitna ispitna postupka ili Kolumbija, koja je 2018. pokrenula ispitni postupak u pogledu smrznutih krumpirića, prvi nakon pet godina.

U pogledu uvedenih mjera SAD vodi s deset novih mjera uvedenih 2018., zatim slijede Australija s četiri nove mjere te Indija i Turska s po tri nove uvedene mjere. Kina je 2018. uvela jednu novu mjeru.

Kad je riječ o sektorima, mjere su i dalje najčešće usmjerene na čelik, s 12 od 37 pokrenutih postupaka i 13 novih mjera od njih 32. I od ukupnih mjera na snazi 2018. najviše ih se odnosilo na proizvode od čelika (67 od 174). Kemikalije su i dalje vrlo zastupljene s osam novih pokrenutih ispitnih postupaka.

Iako Komisija intervenira u većini predmeta usmjerenih protiv EU-a, posebno je usmjerena na sustavna pitanja i predmete za koje je industrija posebno zatražila pomoć. Na primjer, Komisija je 2018. intervenirala u zaštitnom postupku u pogledu uvoza mlijeka u prahu i sira koji je pokrenuo Čile i antidampinškom ispitnom postupku revizije u pogledu konzervirane rajčice koji je pokrenula Australija. Pristojbe koje je Kolumbija uvela na uvoz smrznutih krumpirića posebna su trgovinska zapreka jer se čini da su dampinške marže umjetno povećane zbog primjene manjkavih metodologija.

Ispitni postupci koje su 2018. pokrenuli Indija, Vijeće za suradnju u Zaljevu i Australija posebno su bili usmjereni i na industriju papira. Komisija je intervenirala u suradnji s industrijom EU-a te i dalje pažljivo prati navedene ispitne postupke.

II.7. AKTIVNOSTI U OKVIRU WTO-A

EU je i dalje u potpunosti usmjeren na pitanja subvencija te aktivno potiče raspravu o tome u WTO-u. Tijekom 2018. u Ženevi su održani intenzivni pregovori o subvencijama u sektoru ribarstva. Iako je ostvaren ograničen napredak, za 2019. donesen je ambiciozni program rada na temelju kojeg bi članice WTO-a trebale moći zaključiti pregovore do 2019.

EU je u travnju i listopadu 2018. sudjelovao u radu relevantnih odbora WTO-a u pogledu instrumenata trgovinske zaštite. EU je, konkretno, u Antidampinškom odboru WTO-a odgovorio na brojna pitanja o reformi zakonodavstva EU-a o instrumentima trgovinske zaštite. Uz to, EU je izrazio zabrinutost u pogledu ispitnih postupaka koje treće zemlje provode protiv EU-a ili država članica.

EU je sudjelovao i na obama zasjedanjima WTO-ove antidampinške radne skupine za provedbu. Razgovaralo se, na primjer, o izračunu dampinških marži ili metodologijama za utvrđivanje vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja dampinga i štete u revizijama zbog isteka mjera.

Na posebnom zasjedanju WTO-ova odbora za subvencije i kompenzacijske mjere preispitivala se obavijest EU-a o subvencijama za 2017. Uz to, na redovnom zasjedanju Odbora nastavila se rasprava o ulozi subvencija u stvaranju viška kapaciteta u različitim sektorima gospodarske aktivnosti, pod pokroviteljstvom EU-a, SAD-a, Kanade i Japana. Osim toga, EU je druge članice pozvao na veću transparentnost i od njih zatražio da svoje subvencije prijave WTO-u.

Na sastanku Odbora WTO-a za zaštitne mjere EU je postavio niz pitanja o zaštitnim postupcima drugih članica WTO-a (npr. Čile – mlijeko u prahu i sir gauda, SAD – solarne ploče ili Turska – zidne tapete). K tome, EU je odgovorio na pitanja drugih članica WTO-a o pokretanju njegova zaštitnog ispitnog postupka u pogledu određenih proizvoda od čelika.

II.8. AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA ZA SASLUŠANJE

Službenik za saslušanje 2018. zaprimio je ukupno 27 zahtjeva za intervenciju i održao osam saslušanja. U nekoliko predmeta zahtjev za intervenciju dostavljen je istodobno sa zahtjevom za saslušanje pred službama nadležnima za ispitni postupak. Službenik za saslušanje zauzeo je stajalište da bi zainteresirana strana svoja pitanja najprije trebala uputiti službama te da bi

službenik za saslušanje trebao intervenirati samo ako se ne postigne rješenje. Kao rezultat toga, u većini predmeta zainteresirane strane koje su zatražile intervenciju uspjele su pronaći rješenje izravno s timom nadležnim za ispitni postupak.

Samo je nekoliko ispitnih postupaka 2018. dovelo do zahtjeva za intervenciju. To su bili zahtjevi nekoliko zainteresiranih strana ili nekoliko zahtjeva za intervenciju iste strane. Zainteresirane strane uglavnom su osporavale utvrđenja, činjenice i zaključke ispitnog postupka te su u svim predmetima službe pristale dostaviti pojašnjenja ili dodatne informacije. U jednom važnom predmetu zainteresirana strana osporavala je Komisijinu politiku zaštite osobnih podataka u okviru ispitnog postupka; taj je predmet trebalo dodatno uputiti Europskom uredu za zaštitu podataka. Tijekom svih intervencija provedenih 2018. službenik za saslušanje utvrdio je da su se poštovala postupovna prava zainteresiranih strana.

Nakon zakonodavnih izmjena uloga službenika za saslušanje sada je izričito prepoznata u osnovnim antidampinškim i antisubvencijskim uredbama. Stoga je, u tom kontekstu, i službenik za saslušanje pridonio postupcima koje Komisija treba primijeniti kako bi se povećala transparentnost i zajamčila postupovna prava stranaka.